

Fra Kvindesagkongressen i Chicago.

I „Öresundsposten“ (F. T. Borgs Blad i Helsingborg) har Frk. Ellen Key skrevet en interessant Artikel. Af hendes Gengivelse af et Foredrag om Kvindekongressen i Chicago, som Frk. Lundin holdt i en kvindelig Forening i Stockholm, gøres efterfølgende Uddrag.

Frk. Lundin deltog i Chicago-udstillingen som eneste kvindelige svenske Stipendiat, og var ligeledes den eneste svenske kvindelige Prisdommer. Hun sammenfatter sit Indtryk af Kvindekongressen i de Ord, som udtaltes ved denne: *Kvindernes Tid er kommet* — d. v. s. den Tid, da virkelig dygtige Indlæg i Kulturarbejdet gøres af Kvinder. Ogsaa i Amerika findes et mere ensidigt og et mere alsidigt Syn for Kvindesagen. Fra det første Synspunkt vilde man samle alt Kvindearbejde særskilt; fra det andet igen gjorde den Anskuelse sig gældende, at Kvindearbejdet burde staa Side om Side med det mandlige Arbejde i aaben Kappelstrid. Denne fornuftige Anskuelse blev den sejrende. Det viste sig ogsaa, at Kvindearbejdet kom til at udgøre en væsentlig Del af alle de forskellige Udstillingsafdelinger foruden de til Kommunikationer, Elektricitet m. m. bestemte Bygninger. Det blev ligeledes sat igennem, at Kvinder med samme Løn og samme Arbejdsforpligtelse som Mænd, skulde indvælges i Juryen. Kvinderne udgjorde ogsaa der forholdsvis omtrent 100 imod 500 Mænd, og det kvindelige Jury-Arbejde blev af værdifuld Art, et Vidnesbyrd, som selv de mandlige Prisdommere frivilligt og rigeligt tildelte deres kvindelige Kammerater.

Alle Fremmede, som besøgte Kvindekongressen i Chicago, var i de Dage Gæster hos den amerikanske Kvindeforening i et fælles Hotel, og ved denne lykkelige og ædelmodige Anordning muliggjordes en almindelig Omgang og Tankeudveksling, som gjorde Timerne mellem Sammenkomsterne endnu mere indholdsrige end de, som anvendtes til selve Diskussionsmøderne. Disse blev holdt paa samme Tid i 22 forskellige Sale, alle overfyldt til ud paa Trapperne af lyttende Skarer. De fælles Forhandlinger lededes af Mrs. Sewall, en Kvinde med overordenlig Intelligens, Takt og Fyndighed, der forstod at fremkalde Enhvers bedste Personlighed i Diskussionerne.

I Amerika findes to Generationer af Kvindesagskvinder, den ældre, som Skridt for Skridt majsommeligt har kæmpet sig frem, som har gennemgaaet Dødsfarerne under Slaveemancipationen, og som ikke har kunnet gennemgaa alt dette uden at faa et vist Præg af Fanatisme eller Originalitet. Til disse Originaler hører t. Eks. Lucy Stone, hvis Navn er knyttet til Slaveemancipationen og — Bloomerdragten*), som hun bær i nogle Aar. Til de fanatiske hører den, for Kvindens Stemmeret lidenskabelig virksomme Susan Anthony, som siger ikke at kunne dø, før hun har sejret — og som virkelig staar nær ved Sejren; thi Wyomings og Colorados Kvinder har nu allerede Stemmeret, New York og Kansas staar færdige til at erobres, og siden vil snart de øvrige Stater følge

after. En anden Repræsentant for den ældre Generation er Forfatterinden til den amerikanske Nationalhymne *Jule Ward Howe*. Tillige med Mrs. *Gady Stanton* var det disse tre Kvinder, hvis Buster var rejste i Marmor i Kvindernes Bygning, og hvis Navne i Guldbogstaver lyste fra dens Væg.

Den yngre Generation af Kvindesagskvinderne har ikke haft saa meget at kæmpe imod, og de er derfor ogsaa mere harmoniske, mere yndefulde; thi det er en Sandhed, at „fåa blive fagre af Saar“. Naar man ser ind i et Ansigt som Mrs. Foster Averys (Kvindekongressens Sekretær), hun som blev kaldt „Kvindekongressens Madonna“, saa gribes man af Indtrykket af en fuldt ud dannet kvindelig Personlighed af gennemgaaende legemlig og aandelig Harmoni, fuldstændig Ligevægt mellem en rig almen menneskelig og ægte kvindelig Udvikling. Samme Indtryk fik Frk. Lundin af mange andre amerikanske Kvinder.

Kvindekongressens Præsident, Mrs. Potter Palmer, havde hver Mandag selskabelige Sammenkomster hos sig, og ved sin elegante Holdning som Verdensdame, ved sin Skønhed og sit behagelige Væsen, samt ved sin overordenlige Hukommelse — hun glemte aldrig et Ansigt eller et Navn — var hun ligesom skabt til at være den repræsentative og selskabelig sammenholdende Personlighed ved Kvindekongressen.

De amerikanske Kvinders Hensigt med alle deres Anordninger for Kvindekongressen ligesom ved selve Kongressen, var i første Række at virke for Sammenslutning mellem hele Verdens Kvinder til fælles Virksomhed for Kvinden. I den Hensigt besluttedes det nu ved Chicago-kongressen, at den næste store Kvindekongress skulde holdes i London 1898. Til Kongressens Præsident valgte man Lady Aberdeen, en engelsk Dame, som i de første Aar skal bo i Kanada som Guvernørens Hustru. Hun vil saaledes komme til at blive et heldigt Led mellem den første amerikanske Kvindekongress og den anden engelske.

Frk. Lundins sympatiske Skildring af de kvindelige Præster var i Særdeleshed interessant. Den Præst, som med Guds-tjeneste aabnede Kvindekongressen, var en svensk Dame. Hun hedder Ida Hultin; hendes Fader var i sine unge Aar udvandret til Amerika, han var Søn af en svensk Forfatter Måns Hultin og dennes Hustru Constance Hultin, ligeledes begavet Forfatterinde og bekendt Harpevirtuos. Frøken Hultin selv har dog aldrig været i Sverrig, hun tilhører den unitariske Trosbekendelse, og er Præst i en unitarisk Forsamling ca. 4—5 danske Mil fra Chicago. Hun har alle ydre Betingelser for at kunne optræde offentligt, et smukt blondt Udseende, høj, slank Skikkelse, et ligefremt værdigt Væsen, og en sjælden musikalsk, mild og dyb Stemme. Hun, saa vel som de øvrige kvindelige Præster, bær en søregen Dragt: en glat, folderig hvid Klædning med tætsluttende Ærmer, og en let, vid, sort Præstekappe, som faldt i lige brede Læg, foran bundet med lange sorte Silkebaand, og med noget vide Ærmer, som lod Talerindens Hænder og Arme være fri — en Dragt, som forenede prunkløs og værdig Simpelt med behagelig Pyntelighed.

Paa den store, med sine ligesaa uforglemmelige Indtryk, Verdensreligionernes Kongres, saa Frk. Lundin ogsaa flere kvinde-

lige Præster, dog naturligvis ingen katolske. De katolske Kvinder har endnu ikke antaget den Folkekning af Pauli Ord: *Kvinderne skulle være i Forsamlingerne*, som de andre opfindsomme kvindelige Præster hævde som deres Ret: at Pauli Ord simpelthen gik ud paa at tilrettevise de Kvinder, som ved deres Spærken forstyrrede alvorlige Forretninger, enten det var i eller udenfor Forsamlingerne. Frk. Lundin sluttede med at fremhæve, hvorledes de amerikanske Kvinder paa en heldig, og i det hele taget værdig og smuk eller — med et gammelt godt, skønt misbrukt Ord — *kvindelig* Maade, arbejder paa at nedbryde Grænseskellene paa alle Omraader, hvor de er konventionelle og ikke naturlige. M. B.

Kvinderne bør tænke selv i alle Samfunds-spørgsmaal.

Annie Besant,

som vil være vore Læsere bekendt, dels af vore Meddelelser om hendes store Virksomhed blandt det londonske Proletariat, dels af Fru Erna Juel-Hansens udførlige Biografi af denne begavede og interessante Kvindes Liv, kommer i Maj Maaned her til København for at holde Foredrag om Teosofien. Hun er en af denne Læres mest udmærkede Forkæmpere. Fruen vil tage Bolig hos Kammerherreinde Castenskjold.

Kvinderne maa selv danne sig en Mening om alle Samfundsanliggender.

Inspektricer.

Det har hidindtil været en Regel, at Ledelsen af Stats- og Kommuneskolerne lægges i Mænds Hænder; ja, man vilde vel endog for en halv Snes Aar siden have faaet Skyld for at være forskruet, om man havde udtalt sin Forbavselse over, at der ikke ogsaa ansattes Inspektricer ved disse Skoler, der besøges af begge Køn, og hvori der undervises af saa vel Lærere som Lærerinder.

Det er muligt, at denne Opfattelse af Mændenes Fortrin til disse ledende Poster, var en Overlevering fra de Tider, da Skolerne nærmest var Prygleanstalter, og hvor derfor Mandens fysiske Kraft var af større Betydning end Intelligens, og derfor var at foretrække for Kvindernes svagere Hænder.

Nu lever man jo imidlertid ikke længere i Middelalderen; man har begyndt at sætte Undervisningen i første Række i Skolerne og regner nærmest kun med Pryglene som et maaské nødvendigt Onde i faa og sjældne Tilfælde. Men hvilken rimelig Aarsag er der da til altid at ansætte Inspektører og ikke ogsaa Inspektricer? Kvinderne har jo baade ved Eksamenbordet og i det praktiske Liv vist, at de, uddannede lige med Mændene, ogsaa kan staa Maal med disse baade i Henseende til Intelligens, Paalidelighed, Arbejdsomhed og Forstaaelse af Børnenaturen.

Det forlyder nu ogsaa, at man skal have i Sinde at ansætte en Inspektrice ved den nybyggede Skole paa Kristianshavn. Vi er overbevist om, at man ikke vil fortryde en saadan Ordning. Der findes ved Kommuneskolerne mange dygtige, veltjente og aands-overlegne Lærerinder, der med deres lange

*) En Sagførers Hustru i Boston foreslog 1850, at Kvinderne skulde forandre deres Dragt i Lighed med Mændenes. Efterlignerne kaldtes Bloomerister. Overs. Anm.